

พิษผึ้ง (Bee Venom)

พิษผึ้งเป็นสารประกอบโปรตีนที่ผลิตโดยต่อมพิษและเก็บไว้ในถุงน้ำพิษที่อยู่บริเวณโคนเหล็กใน พิษผึ้งจะถูกปล่อยออกมาโดยผ่านช่องทางเหล็กในของผึ้งงาน ถุงน้ำพิษถุงหนึ่งถุงจะบรรจุน้ำพิษ ประมาณ 0.3 มิลลิกรัม ผึ้งจะสร้างน้ำพิษได้ในช่วงที่ผึ้งงานตัวเต็มวัยอายุ 10 – 14 วัน และมีปริมาณมากที่สุดในช่วงที่ผึ้งงานอายุ 15 วัน และจะมีประมาณคงที่ตลอดอายุชีพ พิษผึ้งที่ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้ป้องกันตัว และป้องกันรังเท่านั้น และเหล็กในผึ้งมีเพียง 1 อันเท่านั้น สามารถปล่อยเหล็กในได้เพียงครั้งเดียว และเมื่อผึ้งปล่อยเหล็กในออกมาผึ้งก็จะตาย มนุษย์นำพิษผึ้งมาใช้ในการบำบัดรักษาโรคต่างๆ มายาวนาน เช่น ในประเทศจีนมีใช้พิษผึ้งบำบัดโรคมาเป็นเวลากว่า 3,000 ปี นอกจากนี้ ประเทศออสเตรเลีย เป็นประเทศแรกที่ทำการบำบัดโรคด้วยพิษผึ้งอย่างเป็นทางการ สำหรับประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อปี 2553

ลักษณะของพิษผึ้ง

- พิษผึ้งมีลักษณะเป็นของเหลวใส มีรสขม มีกลิ่นของสารอโรมาติกคล้ายกลิ่นนมแมว มีฤทธิ์เป็นกรด และมีความถ่วงจำเพาะ 1.313
- เป็นสารอินทรีย์เคมี ที่ออกฤทธิ์เร็วและรุนแรง ทำให้แมลงบางชนิดตาย
- พิษผึ้งมีส่วนประกอบทางเคมีที่ซับซ้อน มีสารที่มีปฏิกิริยาทางเภสัชและทางชีวเคมี ได้แก่ เมลิททิน (melitin) อะปามีน (apamin) ฮีสตามีน (histamine) โดปามีน (dopamine) นอร์อิพิเนฟริน (norepinephrine) สารทำลายแกรนูโลเลติ่งในแมสเซลล์ (mast cell degranulating peptide) ฟอสโฟไลเปส เอ สอง (Phospholipase A2) ไฮยาลูโรนิเดส (hyaluronidase)

โรคที่สามารถรักษาได้ด้วยพิษผึ้ง

- อาการปวดต่างๆ ได้แก่ ปวดคอ ปวดหลัง ปวดเอว ปวดสะโพก ปวดขา ปวดเข่า เข่าเสื่อม เอวเคล็ด
- โรคอื่นๆ ได้แก่ รูมาตอยด์ โรคเกาต์ นิ้วล็อก ริดสีดวง ตะคริวนอน เบาหวาน ไมเกรน ความดันโลหิตสูง นอนกรน ประจำเดือนมาไม่ปกติ มือ-เท้าชา ไหล่ติด เป็นต้น

การบำบัดโรคด้วยพิษผึ้งทำได้โดยการจับผึ้งมา ต่อยบริเวณจุดเจ็บ หรือจุดปราสาทลมปราณ ซึ่งเป็น ตำแหน่งจุดเช่นเดียวกับศาสตร์การฝังเข็ม ผึ้งจะต่อยและ ปล่อยน้ำพิษออกมา ปล่อยไว้ประมาณ 3 - 5 นาที จึงถอน เหล็กในออก และในปัจจุบันมีการนำพิษผึ้งมาผลิตเป็น ยาฉีดโดยละลายให้น้ำ หรือน้ำมันฉีดเข้าใต้ผิวหนัง ผลิต ในรูปแบบยาทา และบาล์ม

หมายเหตุ การใช้พิษผึ้งในการบำบัดโรคนั้น ผู้ใช้ต้องมีความรู้และได้รับการฝึกอบรมและควรใช้พิษผึ้งด้วยความระมัดระวัง

